

Pakość ^[1]

Wysłane przez admin w ndz., 2016-04-10 22:40

[Pakość](#) ^[2] – miasto z 6 tys. mieszkańców, położone nad zalewem Pakoskim.

Historia Pakości

Osada otrzymała prawa miejskie w 1359 roku jako prywatne miasto. W XVI i na początku XVII wieku. Pakość była liczącym się ośrodkiem reformacji oraz ośrodkiem kultu religijnego. W 1769 roku pod miastem i samym mieście doszło do bitwy między oddziałem konfederatów barskich z kozakami. Po 1772 roku miasto znalazło się w zaborze pruskim, które w 1824 roku zamknęły słynną szkołę prowadzoną przez Reformatów. W latach 1970 – 1975 głównie dla potrzeb rolnictwa i żeglugi sztucznie został podniesiony poziom jeziora Pakoskiego o ponad 4 metry, przez co jego dotychczasowa powierzchnia obejmująca około 750 ha zwiększyła się do ponad 1300 ha.

Zwiedzanie Pakości

Podczas naszej wycieczki przybliżymy głównie obiekty tzw. **Jerozolimy Pakoskiej**. Jedyna **kalwaria poświęcona kultowi Męki Pańskiej na Kujawach oraz w Wielkopolsce** zaczęła powstawać od 1628 roku z inicjatywy tutejszego proboszcza księdza Wojciecha Kęsickiego. Ówczesni właściciele miasta Michał, Paweł oraz Zygmunt Działyńscy przekazali nieodpłatnie na rzecz parafii teren pod przyszłą kalwarię oraz byli jej fundatorami.

Drogę kalwarii pomagał wytyczyć Christian Andrichomius, zakonnik przybyły z Delf, który spróbował odtworzyć na miejscu krajobraz wzgórz jerozolimskich. Powstała droga kalwarii o długości 4 km, której poszczególne punkty zostały oznaczone drewnianymi krzyżami. Po 1643 roku **powstało łącznie 25 barokowych kaplic**, które zostały odwzorowane na kaplicach z Kalwarii Zebrzydowskiej. Oprócz 2 kaplic, pozostałe zostały zniszczone przez Szwedów, w okresie wojny szwedzko – polskiej w latach 1655 – 1660. Na przełomie XVII i XVIII wieku wcześniej zniszczone kaplice barokowe zostały odbudowane.

Spotkanie z **Kalwarią Pakoską** rozpoczynamy od **ryнку**, gdzie pod nr 4 znajduje się eklektyczny budynek ratusza z XX wieku. Idziemy ul. Inowrocławską, wkrótce przekraczając most na Noteci. Po kilkuset metrach dochodzimy do drogi do wsi Rybitwy, w którą skręcamy. Po chwili po prawej stronie drogi pojawia się 1 **kaplica - Wniebowstąpienie Pańskie**, wzniesiona około 1661 roku. Przy tej

kaplicy jest usypana mogiła 97 konfederatów barskich, którzy zginęli w bitwie z kozakami w 1769 roku. W tym miejscu zawracamy aby przejść całą drogę kalwarii. Przechodzimy na drugą stronę drogi gdzie z prawej po kolei mijamy **2 kaplicę - Ogród Gestemański** z końca XVIII wieku z ołtarzem klasycystycznym z przełomu XVIII i XIX wieku, **3 kaplicę - Judasz** z około 1647 roku, **4 kaplicę - Wniebowzięcie NMP** z około 1647 roku, w której pod sklepieniem znajduje się barokowa rzeźba w drewnie - grupa Wniebowzięcia Matki Bożej z połowy XVII wieku oraz **5 kaplicę - Cedron**, zrekonstruowaną w 1858 roku. Kaplice 4 i 5 są usytuowane równolegle do ul. Inowrocławskiej. Dochodzimy do Noteci, tuż przed mostem po prawej stronie znajduje się **6 kaplica - Brama Jerozolimska**, która została zniszczona podmuchem zdetonowanego mostu w dniu 3 września 1939 roku. W 1972 roku odbudowano ją.

Przechodzimy przez most na Noteci. Po prawej stronie - zabudowania **zespołu klasztornego Reformatów**. Reformatów do Pakości sprowadzili właściciele miasta Działyńscy w 1631 roku. Zakonnicy na przekazanym obszarze, który objął teren dawnego zamku Działyńskich, wybudowali kościół i klasztor wykorzystując do tego celu mury zamkowe. Kościół św. Bonawentury wzniesiono w 2 połowie XVII wieku, następnie rozbudowano w latach 1763 - 1769. Jest to budowla barokowa z wykorzystaniem fragmentów murów gotyckich dawnej warowni. Od zachodu do kościoła przylega kaplica Matki Boskiej Pakoskiej, do budowy której wykorzystano mury wieży zamkowej. W kaplicy znajduje się ołtarz klasycystyczny z końca XVIII wieku z rzeźbą Matki Boskiej z Dzieciątkiem. Wewnątrz wyposażenie barokowo - rokokowe. Klasztor wzniesiony został w 2 połowie XVII wieku, wiele razy był przebudowywany, bez wyraźnych cech stylowych. Pośrodku placu stoi barokowa kaplica św. Rocha, zbudowana w połowie XVII wieku.

Dochodzimy do **rynku**, z którego wychodzimy ul. Barcińską, pod nr 3 **klasycystyczny dworek** z 1 połowy XIX wieku, z drewnianym gankiem od frontu. Po minięciu ul. Szkolnej, skręcamy w lewo do parku i kontynuujemy wędrowkę ul. Błonie. Dochodzimy do ul. Grobla, która przebiega prawie równolegle do torów kolejowych, najpierw w większej odległości (około 200 m), później stopniowo malejąc.

Po lewej stronie pomiędzy ul. Grobla i torami znajdują się 4 kapliczki. **7 kaplica - Annasz** z 1777 roku, **8 kaplica - Pożegnanie z Maryją** z 2 połowy XVII wieku z barokowym ołtarzem z przełomu XVII i XVIII wieku, **9 kaplica - Wieczernik** z około 1661 roku, z barokowym ołtarzem z początku XVIII wieku oraz **10 kaplica - Dom Kajfasza i Więzienie**, z około 1661 roku, z ołtarzem rokokowym z 2 połowy XVIII wieku. Z ostatnią kaplicą odbijamy alejką na północ, następnie skręcamy w prawo, w lewo i jeszcze raz w prawo. Na końcu alejki po prawej stronie dochodzimy do **13 kaplicy - Włożenie Krzyża** z 2 połowy XVII wieku. Po przeciwnej stronie głównej alei **12 kaplica - Piłat** z 2 połowy XVII wieku, która nad wejściem posiada barokowo - ludową rzeźbę Ecce Homo z XVIII wieku. Wewnątrz 3 barokowe obrazy: Ecce Homo, Koronowanie Cierniem i Biczowanie. Przy kaplicy znajduje się założony przez Stanisława Tretyna tzw. „Rynek Jerozolimski” z pomnikiem Serca Pana Jezusa z 1928 roku.

Na głównej alejce skręcamy w lewo. Z lewej strony po kolei przechodzimy obok **14 kaplicy - Pierwszy Upadek** z 2 połowy XVII wieku, **15 kaplicy - Spotkanie z Maryją** z 2 połowy XVII wieku oraz **16 kaplicy - Cyrenejczyk** z 2 połowy XVII wieku. Przechodzimy przez skrzyżowanie alejek,

obierając tą, która prowadzi w kierunku północno – zachodnim. Najpierw po prawej stronie dochodzimy do **11 kaplicy - Herod**, zbudowanej w 1678 roku z umieszczonym marmurowym epitafium księdza Wiecza, a po lewej **17 kaplicę - św. Weroniki** z końca XVII wieku. Przed ul. Cmentarną po lewej stronie mamy kolejną **18 kaplicę - Drugi Upadek** z 1661 roku, z kamiennym posagiem upadającego Chrystusa z XIX wieku.

Utrzymujemy dotychczasowy kierunek marszu, przecinamy ul. Cmentarną i wkrótce dochodzimy do **19 kaplicy - Jezus Pociesza Niewiasty** z 2 połowy XVII wieku. Dalej przecinamy ul. Barcińską i wchodzimy po schodkach na wzgórze. Na wzgórzu znajduje się **Kościół Ukrzyżowania (23 kaplica)**, zbudowany około 1661 roku. W 1691 roku był konsekrowany (poświęcony) pod wezwaniem: Jezusa Ukrzyżowanego i Matki Boskiej Bolesnej. Do prezbiterium przystawiony jest późniejszy Ogrójec. Na południowej ścianie kościoła w XVII wieku namalowany został gnomon (zegar słoneczny). Ołtarz główny został przedstawiony jako Głgota z wyrzeźbioną w drewnie grupą Ukrzyżowania, wykonaną w 2 połowie XVII wieku. **Wokół kościoła znajdują się: 20 kaplica - Trzeci Upadek, 21 kaplica - Obnażenie z Szat, 22 kaplica - Przybicie do Krzyża**, wszystkie z 2 połowy XVII wieku, **24 kaplica - Opłakiwanie** z około 1661 roku oraz **ostatnia 25 kaplica - Grobu Chrystusa** z około 1661 roku, podzielona na dwa pomieszczenia Kaplicę Anioła i Grób Chrystusa.

Na zakończenie możemy zwrócić naszą uwagę na ciekawe grobowce okolicznych ziemian.

Autor: H. Miłoszewski

Na zakończenie wycieczki koniecznie należy skusić się na kawę po franciszkańsku w klasztorze Franciszkanów w Pakości, której parzenie to istny rytuał a kawa jest aromatyczna i wyborna.